

staro detinjstvo

LETO

Svest o tome da je u našu porodicu stiglo leto dolazila mi je preko gole kože na rukama odevenim u neke kraćuše, lanjske rukave. Leto je volelo da se ugnezdi u sparinu između kupaćeg kostima i detinjeg, još izbočenog, trbuha koji se preznojavao pri povratku s reke, želeći za sebe što pre, što brže, šuškvu haljinu iz hladovitog ormana. Ali toplije od leta bilo je to što je leto svima.

MUZIKA

Kad god bi mi dosadili uglovi dvorišta, tavanci, skrovito mesto usred smokvinog žbuna, kad god bi se vrela tišina igre malo ohladila, izlazila sam u sredinu dvorišta i pod debelom smrekom stajala čekajući muziku. Negde na bunaru zveckale su staklene tegle pripremane za zimmicu, neko je testerom sekao drvo, jedna vrlo stara, meka i silno nakvašena krpa prala je negde pod padajući pljuskavo u jednakim razmacima, mlin za malk čagrljao je neku izlisanu pesmicu o kolačima, neko je na klaviru izvodio zvuke čija su se zrna kotrljala prema meni i ja sam slagala zreo plav grozd.

Ali svaki zvuk koji nije imao preda mnom svoju sliku ja sam pripisivala zelenoj, plisiranoj harmonici, velikoj gusenici, koja se doselila u krošnju smreke jednog proleća. I tako sam gledala muziku. Do leta gusenica je postala troma i muzika ju je napustila. (Nekako u to vreme doselio se kod nas jedan radio aparat u kutiji od crnog kaučuka, sa fasadom gotškog hrama do kolena utonulog u zemlju. Imao je u sebi svakojaku muziku i poslušno je svirao. Kad su neki novi susedi doveli svoju devojčicu da se igramo — ja sam joj poklonila radio aparat. Ali ga nije htela.)

FILIP

Čitajući novine u kojima su mu donosili staru i rasparanu odeću da prepravlja — Filip me je uvek čekao.

Njemu sam išla i onda kad sam želela da me svako zaboravi.

Na visoku klupu kačila sam se neusrašivo golim kolenom, a on je bojažljivo sedeo na svoj kraj osluškujući staro drvo pod nama.

Pričao mi je o svojoj majci sa šalom koji je dopirao do zemlje ili se vukao po putu kad bi joj se predveče povila leđa. Govorio je o njenim rukama koje su strpljivo dodirivale prašnjav svet a za sobom ostavljale čistotu.

Tada sam žurno prebiralala po belim i žutim kućama naše duge ulice i tražila majku za Filipa, ali se nisam usudila da je nađem.

Govorio je o slavnoj četi krojača kojoj je pripadao, gledajući gromadne makaze okačene o klin na zidu sobice. Makaze su imale otvoren kljun i dva umorna, izlizana prstena.

Filip je znao sve što je bilo, tiho pominjući ono što će doći. Ali to nije umeo bez mene. Ja sam donosila pitanja.

Jedne jeseni žbun zevalice pred njegovim vratima nije stigao da se nacveta, ozebao od poranelih hladnoća, a baštenski patuljak od gipsa procvetao, otvorile se boje, izvirio beli život. Deda Filip ga poneo u neku drugu baštu i ostao sa njim.

A zidari su kraj naše duge ulice udaljivali od njenog početka.

ne budi surov

ON JE SJAJNOM LJUŠTUROM SAKRIVEN

U njegovu ljušturu uvlače se seni mrtvih i senke živih stvorova i zbijene u gomilu čekaju i čute one reči koje su govorile. Duboko zamišljeni, ti kurjaci sred ovčijih torova, već jutro samrtnom drhtavicom slute.

Kao svetlost i mrak je večan. I nema kraja i strašan je kao utvara, kao dodir nepoznatog i miris tuđe kože. U ljušturu, ozaren, bane goroseča i živim sečivom po mraku udara, a mrak sekirom da seče ne može,

Pa psuje, a senka već i sam biva umorom svladan. Začuti tamom ovrežen i sekira mu, zlatnom rdom već načeta, kraj njega, bivšeg njega, već počiva. Iz ljušture niko nikad ne pobeže. U mraku bezbroj senki meku svetlost sniva.

U njegovu ljušturu sjajnu i omamnu, kao u cvet ljudožderni, ulaze bez povratka. Gube se bez ikakvog traga ko krik u noć kišnu, gromovitu, tamnu, kad nestanu putevi i staze, kad se luta od gloga do šipraga.

JUTRO STRAVE

Sprema li se to jutro strave dan užasa
Noć uzavrele krvi u njem
i sulud oganj da sprži meke trave
da nema spasa
sto golemih stopa da sve padne u zem
sto velikih stopa

Kad stane podne na čelu
umine kret
Ptica u letu kad se sledi
pet patuljaka kad se probudi u pepelu
kao džinova pet
biće kraj svakoj umnoj besedi
svakoj konac biće

Sve je ubogaljeno zlim okom
urokljivom reči
danom iznenadnim iz garavog ždrela
mrtav dok se krade skokom
dokle muški ječi
u požaru oveća više tvoga čela
u cvetnom požaru

NE BUDI SUROV — NEMA ODGOVORA

Čija je prva stopa zemlje koju zgaziš nogom
i prva voda koju zahvatiš sudlamicom
i u usta prvi celov
čiji je
od grabežljivih ogradi sve koljem i žicom
i ustavom jakom i bodljikavim slogom
nek skrije sve kovčeg jelov

Zveri čije su koje prvi put uloviš u gvožđa
i konj koga pojašeš i žena i stado jaganjaca
iz puške prvo tane
čije je
zakloni sve čutnjom mrtvom kao poj staraca
čutnjom mekostom ko prezrela grožđa
ko ratne sahrane

I prvi kalemovi i mučki prepadi i blagdani čiji su
i ptice iz prve hajke još uzdrhtalih tela
i prva pesma razuzdana
čija je
i zemlja nad tobom mrka ućamrela
usne što mūće u strogom zlatopisu
ispod jorgovana
odgovor taje